

Elements del retaule renaixentista de l'altar major

Sant Vicenç de Montalt

Ubicació

Comarca: Maresme
Lloc/Adreça: Plaça de l'Església, núm. 2
Emplaçament Nucli antic

Coordenades:

Latitud: 41.578585989681
Longitud: 2.5093855315403
UTM Est (X): 459102
UTM Nord (Y): 4603105

Classificació

Número de fitxa 08264 - 176
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Estil / època: Modern
Segle XVII
Any 1616-1618
Autoria de l'element: Francesc López
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Una part del retaule es va cremar l'any 1936.
Protecció Física
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Restringit
Ús actual: Religios/Cultural
Titularitat Privada accessible
Titular: Arquebisbat de Barcelona (Carrer del Bisbe, 5 / Barcelona)

Fitxes associades:

[Església de Sant Vicenç](#)

[Basament de l'antic retaule](#)

[Elements del retaule renaixentista de l'altar major](#)

Descripció

A l'església parroquial de Sant Vicenç, es conserven les dues portelles i les quatre pintures de l'antic retaule renaixentista de l'escultor Agustí Pujol i el fuster Sebastià Carbonell (1616-18). Aquest retaule es va cremar l'any 1936.

A les portelles es representen les figures de Santa Marta, en una, i Santa Magdalena, a l'altra. Les quatre pintures sobre taula representen l'Anunciació a la Mare de Déu; l'Adoració dels pastors; Sant Vicenç i, la darrera, el martiri de Sant Vicenç.

L'autor d'aquestes pintures és Francesc López de Cuenca, que també en fou el daurador del retaule. L'artista signa el contracte el 13 de desembre de 1627, juntament amb el batlle Joan Rossell i els jurats Pere Riera i Antoni Bellveny, amb el vist-i-plau del rector mossèn Joan Antoni Padró, i dels obrers de la parròquia, Bartomeu Andreu i Joan Milans, pagesos. En aquest contracte, s'especifica les escenes que s'hauran de representar.

Aquestes pintures, conjuntament amb altres objectes com la creu gòtica parroquial, dues bacines d'argent i el reliquiari de Sant Vicenç, foren salvaguardats per Rafael Estrany

Història

El retaule costà 800 lliures catalanes. Promogut pel rector, mossèn Francesc Morell.

L'església parroquial de Sant Vicenç de Montalt, dita abans de Caldes o de Lllavaneres, fou bastida damunt la primitiva a finals del segle XVI, arran de la seva independència com a parròquia. Però ja consta com a parròquia independent l'any 1174 (Mn. Mas, 1921). En un altre document de 1230, el bisbe de Barcelona faculta a un noble militar barceloní, Pere Gruny, erigir una capella dedicada a la Mare de Déu i un hospital per a peregrins en el lloc anomenat call de Starach "ahont hi havia comprat terres, mitjençant també lo beneplàcit del clergue (rector) de Sant Andreu de Lllavaneres, y el de Sant Vicens de Caldes, per quant lolloch de Caldes d'Estrach era dins dels termes de dites parroquies, compreses aquestes dins el terme de Castell de Mata". (Mn Mas, 1921, 2).

Més tard aquesta independència es perd i passa a dependre de la de Sant Andreu. Tot i que se celebrava missa el tercer diumenge de cada mes. En una visita pastoral de l'any 1303, els veïns de Sant Vicenç demanen que el capellà de Sant Andreu hi celebri missa cada diumenge.

L'any 1543 Lllavaneres aconsegueix desvincular-se de la jurisdicció del senyor del castell de Mata. I aprofitant l'avinentesa també ho aconsegueixen els veïns de Sant Vicenç en relació a Sant Andreu.

El 18 de maig de l'any 1577, el bisbe de Barcelona, Joan Dymas Loris, decretà la creació de la parròquia de Sant Vicenç. El 13 d'abril de 1584, el papa Gregori XIII expedeix la butlla de creació. El primer rector propi fou mossèn Bartomeu Catà, nascut a can Catà de la Torre, de Sant Andreu de Lllavaneres. La primera tasca del rector i d'una junta de feligresos fou la construcció de la nova església, ja que la que hi havia no s'adequava a les necessitats de la nova parròquia.

La parròquia firmà contracte amb Dionís Torres, mestre de cases de Calella, el 8 d'abril de 1591, amb la condició que s'hauria d'acabar al cap de deu anys i per 25.000 lliures. Els feligresos es comprometien a subministrar la calç necessària. La primera pedra es posa el 29 d'agost de 1591. El novembre de l'any 1595 ja s'ha construït el baptisteri i a la clau de volta es representa la imatge de Sant Vicenç. A mitjans de desembre s'acaba el segon tram, amb la imatge de Sant Joan a la clau de volta. A la clau del tercer tram s'hi troba l'escut de Catalunya i es col·loca el 12 de desembre de 1596.

Bibliografia

AJUNTAMENT DE SANT VICENÇ DE MONTALT (2002). Pla Especial de Reforma Interior del nucli històric de Sant Vicenç de Montalt (PERI).

BOSCH, Joan (2017). Sobre la destrucció i la salvaguarda del patrimoni durant la Guerra Civil a Granollers i Mataró; dins *Jornada Museus i Patrimoni de l'Església a Catalunya* (3a : 2015 : Girona, Catalunya). La Salvaguarda del patrimoni religiós català durant la guerra civil espanyola : III Jornada Museus i Patrimoni de l'Església a Catalunya, p. 129-146.

BRUNET, Jordi; BUCH, Joan; BUCH, Antoni; GELONCH, Jaume i MARIN, Maria (2000). *Sant Vicenç de Montalt. Imatges d'ahir 1900-1970*. Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt.

BUCH i ESTEBAN, Antoni (1984). *Sant Vicenç de Montalt. Narració històrica*. Patronat Pro Cultura, Urbanisme i Turisme de Sant Vicenç de Montalt.

CAMPOY, Josep Lluís i BOBA, Assumpta (2009). *Catàleg de protecció de béns i paisatges del Pla d'Ordenació Urbanística municipal de Sant Vicenç de Montalt*. Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt. Document no vigent.

ESPRIU FERNÁNDEZ, Carme (2003). *Una església per a un poble: Sant Vicenç de Montalt*. Inèdit.

ESTRANY, Rafael (2010). *Dietari, la guerra civil a Mataró*. Mataró: Institut Municipal d'Acció Cultural.

MAS, Mn Josep (1921). *Nota històrica de l'església parroquial de St. Vicens de Llevaneras. Bisbat de Barcelona*. Reproducció facsímil sense datar amb la col·laboració de Caixa laietana.

PÉREZ I FERNÁNDEZ, German i MEDINA ESPIGARES, Gabriel (2023). *Document d'aprovació inicial del Pla d'Ordenació Urbanística municipal de sant Vicenç de Montalt. Document 5: Catàleg de béns protegits*. Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt. Document no aprovat.

SAIZ i XIQUÉS, Carles (2001). *Sant Vicenç de Montalt. El creixement urbanístic d'una població a cavall dels segles. De la formació del nucli a l'expansió cap el litoral*. Beca d'investigació de l'Ajuntament de Sant Vicenç de Montalt. Treball inèdit.

